

XI Conferència Anual de la SCC 2001

Xarxes i continguts

Convergència entre xarxes i continguts: dimensió tècnica

per Pere Vila

1. Des del punt de vista tècnic, des de la dimensió tècnica, el primer que podem observar és que existeix un grau molt elevat de paral·lelisme entre els ritmes i els graus de desenvolupament, que han tingut en els darrers anys, tant els continguts com les xarxes. Els exemples són a la vista.

Pel que fa a les possibilitats tècniques de producció de continguts en els darrers 20 anys hem passat de la senzilla màquina d'escriure i de la càmera de fotografiar rereflex o de filmar en 16 mm a la utilització de moderns ordinadors, càmeres electròniques d'elevades prestacions i tecnologies de postproducció de continguts. Aquests nous mitjans, a més, estan a l'abast d'amples capes de la població.

En el cas de les xarxes, en el seu sentit més ampli, com a eines de distribució de continguts, el salt evolutiu ha estat també de gran abast. Hem passat dels elements tradicionals, com són la publicació sobre paper, el telèfon analògic, la ràdio i la televisió al CD-ROM, la televisió digital interactiva, el telèfon digital, les comunicacions per satèl·lit i Internet. I no solament això, a hores d'ara ja hi ha tot un grapat de noves eines a punt de sortir, com per exemple els mòbils de tercera generació o l'Internet de banda ampla. Aquest avanços, com en el cas anterior, estan a l'abast d'amples capes de la població.

Així, doncs, el primer que podem observar és, sens dubte, aquesta evolució paral·lela.

2. Però, en la meua opinió, a més d'aquest paral·lelisme hi ha de fet un alt grau d'interrelació entre continguts i xarxes que va molt més enllà d'un simple camí conjunt.

Existeix un lligam molt íntim entre les noves xarxes, enteses com a nous sistemes de distribució de continguts i l'aparició de nous continguts, o noves maneres de presentar aquests continguts.

De fet, dóna la impressió que una cosa va empenyent l'altra, en el sentit que calen xarxes més avançades per trametre continguts que són cada cop més elaborats. A mida que les xarxes milloren es van generant nous continguts o noves maneres de presentar-los. Aquests nous continguts, més complexos i evolucionats, plantegen, en la mesura que la tecnologia ho permet, noves millores a les xarxes. Tot plegat, acaba generant, a més, noves formes de comunicació, nous llenguatges i noves maneres de fer arribar la informació a l'usuari final.

3. Com en el cas anterior, podem trobar un conjunt d'exemples.

Així, tenim les xarxes de TV digital per satèl·lit, posades en marxa per poder trametre al gran públic més continguts televisius. Per obtenir més capacitat, aquestes xarxes s'han digitalitzat. Ha calgut fer també més intel·ligents els receptors a fi de poder gestionar millor la gran quantitat

d'informació que reben. Aquesta major capacitat de gestió dels receptors s'ha acabat utilitzant també per posar-hi serveis interactius (guia electrònica de programació, notícies breus, etc.). Fruit de tot plegat han aparegut alhora tot un seguit de continguts combinats com publicitat interactiva, participació en programes, etc. Aquests serveis fan plantejar hores d'ara la necessitat d'implantar una tercera generació de receptors que permeti manegar tota aquesta informació amb més comoditat i afegir-hi altres facilitats com, per exemple, la del vídeo a la demanda. L'altre exemple el tenim a Internet i en un dels seus predecessors, el videotext. En una primera etapa les xarxes són lentes i s'utilitzen bàsicament per trametre continguts fonamentalment textuals. Els primers diaris d'Internet, per exemple, són rèpliques dels diaris de paper. Quan la xarxa millora i permet trametre so i imatge, apareixen nous continguts propis d'Internet: informació a la carta i, en qualsevol moment, amb text, imatges, animacions, cercadors i enllaços. Al mateix temps, aquests continguts i la necessitat d'ampliar-los i millorar-los planteja la necessitat de treballar amb noves xarxes de banda ampla.

Un darrer exemple pot ser la telefonia. Un cop va arrelar la telefonia analògica, va sorgir la necessitat d'implementar-hi algunes eines complementàries en què s'utilitza el llenguatge escrit. Una de les millores en la xarxa, l'aparició dels mòbils de segona generació, va permetre implementar unes quantes eines i també va donar lloc a l'aparició de nous continguts que són en molts casos propis del nou mitjà: sistemes de missatgeria, informació curta d'actualitat, etc. La millora en el servei d'aquests nous continguts està empenyent avui en dia la migració cap a mòbils de tercera generació, amb vídeo, velocitat alta de navegació a Internet, etc.

4. L'observació d'aquesta interrelació entre xarxes i continguts sembla doncs indicar molt clarament que realment existeix un alt grau de convergència entre xarxes i continguts, i que aquesta convergència és la que fa per una banda que uns i altres millorin combinadament i, per l'altra, que estiguin apareixent nous llenguatges i noves maneres de fer arribar la informació a l'usuari final.